

Deze rubriek staat open voor iedereen die op het gebied van de ruimtelijke ordening en gebouwde omgeving iets wil aankondigen of bespreken. Kopij en materiaal opsturen naar de redactie. Samenstelling: Ed Slotboom.

BESLUITVORMING

Op het congres *Versnellen van besluitvorming bij (grote) projecten*, dat op 6 oktober in Rotterdam wordt georganiseerd door Geoplan, wordt ingegaan op de trage besluitvorming rond grote projecten zoals de Betuwelijn en Schiphol. De regering heeft de Raad voor het Regeringsbeleid om advies gevraagd om deze problematiek in een breder verband te beschouwen en zo nodig nieuwe oplossingen aan te dragen. Op het congres zullen de resultaten worden gepresenteerd en zullen reacties worden gegeven. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de mogelijkheden de besluitvormingsprocessen bij zowel grote als kleine projecten te versnellen. Onder de sprekers die aan bod komen zijn prof. dr A. Faludi (UvA Amsterdam) en prof. mr M. Scheltema (RU Groningen). Deelname aan het congres kost f 595,- (incl. documentatie, lunch en consumpties).

Meer informatie bij Geoplan, tel. 020-671 61 21

'SCHIP IN DE GOLVEN'

Waar ooit werd gehandeld in groente, fruit, koffie, tabak en zuivel verrijst in Den Haag een nieuwe woonwijk: *De Groothandelsmarkt*. De wijk ligt aan het Laakkanaal, tussen Transvaal- en Schildersbuurt. Het plan is laag aan de randen en hoger in het midden, als 'een schip in een zee van golven'. De 'golven' zijn blokken laagbouw, het 'schip' bestaat uit twee langgerekte hoogbouwvlats. Deze vormen de ruggraat van het plan: zij verbinden de drie grote openbare ruimtes van de buurt. Het plan vormt een samenhangende, compacte 'stedelijke tuinstad' met veel aandacht voor woonomgeving en groen. Vooral dat laatste moet zorgen voor een uitstraling van de buurt. De openbare ruimte is ook de plaats waar 'buurtcultuur' bij uitstek tot zijn recht moet komen. Om een veilige leefplek te bieden wordt de wijk autoluw. Een deel van de wijk

bestaat uit 'woonpaden'. Om optimaal te kunnen genieten van de openbare ruimten, wordt het grootste deel van het autopark aan het zicht onttrokken door ondergrondse parkeergarages.

AMSTERDAM-SCHIPHOL

In de meeste Westeuropese hoofdsteden komt de relatie tussen stad en luchthaven tot uiting in een bandvormige vastgoedontwikkeling. In Nederland strekt deze 'corridor' zich uit van Hoofddorp tot de Amsterdamse Zuid-as. Dit gebied is een ontmoetingsplaats voor de nationale en internationale markt van kantoorgebruikers. Het congres *Amsterdam-Schiphol*, dat op 27 september op Schiphol wordt georganiseerd door het Nederlands Studie Centrum (NSC) en de Luchthaven Schiphol, gaat over de vastgoedontwikkelingen tussen de luchthaven en de stad. Daarbij wordt bekeken hoe het kantorenaanbod er nu en in de toekomst uit ziet en hoe de eindgebruiker zijn uiteindelijk plek vindt. Aan het woord komen onder andere prof. dr Lambooy (UvA Amsterdam) en prof. dr Van der Knaap (Erasmus Universiteit Rotterdam). Deelname aan het congres kost f 395,- (incl. documentatie, excl. BTW).

Meer informatie bij het NSC, tel. 010-434 99 66

ONDERZOEK EN ONTWERP

In het door de Nederlandse Geografische Studies (NGS) gepubliceerde boekje *Tussen kennen en kunnen* worden de resultaten gepresenteerd van een studie naar de relatie tussen onderzoek en ruimtelijk ontwerp. De onderzoekers, H. ter Heide en D. Wijnbelt, gaan na hoe kennis voor een ruimtelijk ontwerp kan worden verkregen en hoe overdracht van die kennis naar de ontwerpers plaats vindt. Het blijkt dat hieraan nogal wat haken en ogen zitten. Tijdgebrek, het niet passen bij de beleidsintenties, maar ook eigenwijsheid en ongelooft kunnen

De stadsranden rond het Groene Hart vereisen speciale aandacht. (Foto: Ed Slotboom)

ervoor zorgen dat onderzoekers relevante kennis niet verkrijgen, gebruiken of doorgeven. Datzelfde kan zich voordoen van de kant van ontwerpers. Daarom worden aanbevelingen gedaan om de relatie onderzoeker-ontwerper te verbeteren. Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de Rijks Planologische Dienst (RPD) en de vakgroep Toegepaste Geografie en Planologie van de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Universiteit Utrecht. Het boekje is tevens een verslag van een eerder dit jaar in Den Haag gehouden symposium over dit onderwerp. **Te bestellen bij NGS, Postbus 80123, 3508 TC Utrecht, tel. 030-531 757; ISBN 90-6809-196-4, prijs f 29,- (incl. porto)**

PRIJSVRAAG RANDSTAD

Het stedelijk netwerk van de Randstad is wat grootte betreft vergelijkbaar met Londen of Parijs. De vorm is echter duidelijk anders. Waar Londen en Parijs een centraal stedelijk centrum hebben, heeft de Randstad het Groene Hart. Deze bijzondere kwaliteit kan in de verdere ontwikkeling worden benut, maar dan moet wel speciale aandacht worden gegeven aan de stedelijke randen rond het Groene Hart. Om nieuwe ideeën voor deze overgangszones te verwerven, organiseert de Eo Wijersstichting de prijsvraag *Inside Randstad Holland*. De stichting nodigt ontwerpers uit om plannen in te leveren voor de stedelijke randen van Rotterdam en Utrecht. De inzendingen moeten bovendien voldoen aan een globale visie over de relatie tussen de Randstad en het Groene Hart. In morfologische termen zijn de stedelijke randen gebieden waar de stad op houdt en de periferie begint. Dankzij moderne transport- en communicatiemiddelen reiken stedelijke functies echter veel verder dan de fysieke periferie. Amorf stedelijke randen zijn hiervan het gevolg. De schaal van de manier waarop stedelijke samenlevingen functioneren

wordt steeds groter, waardoor als tegenwicht een groeiende behoefte aan identiteit ontstaat. De vraag is dan ook of een goed georganiseerde ruimtelijke planning van functies nodig is, zodat mensen er tevreden kunnen wonen en de natuurlijke omgeving ook een kans krijgt, of dat de stedelijke rand juist het tegengestelde moet zijn van de stad: een chaotisch gebied waar allerlei soorten semi-illegale activiteiten bloeien. De sluitingsdatum van deze prijsvraag voor ontwerpen en planning is 6 januari 1995. Voor jonge ontwerpers en planologen zijn aparte prijzen beschikbaar. **Meer informatie bij de Eo Wijersstichting, p/a NIROV, Postbus 30833, 2500 GV Den Haag, tel. 070-346 96 52**

TOPLOCATIES

In zijn proefschrift *Economische dynamiek en toplocaties* onderwerpt R.T. Lie van de Universiteit van Amsterdam (UvA) toplocaties voor kantoren aan een nader onderzoek. Voor de steden Londen, Frankfurt, Brussel en Amsterdam is onderzocht of deze locaties de afgelopen twintig jaar een bijzondere huur- en waarde-ontwikkeling hebben gekend en wat de gevolgen van de waargenomen prijsontwikkeling waren voor de rendementen op investeringen. De huisvestingskosten en de werking van het 'biedprijs'-proces zijn in de analyse betrokken. Hierbij gaat het om de vraag waarom sommige bedrijven bereid zijn veel te betalen voor een dergelijke locatie en hoe verschillende kantoorvestigingen reageren op hogere huisvestingskosten. Tenslotte komt de ruimtelijke structuur van de stedelijke kantorenmarkt aan bod en de invloed hiervan op prijsvorming en prijsontwikkeling van kantoren. **Een uitgave van het Tinbergen Instituut; te bestellen bij Thesis Publishers, Postbus 14791, 1001 LG Amsterdam, tel. 020-625 54 29; ISBN 90-5170-232-9**

'Een schip in de golven' (Foto en montage: Michel Hofmeester, Aerocarto; maquette: Mecanoo Architecten)

EXTRA GELD NODIG

In de komende kabinetsperiode dient per jaar één miljard gulden extra te worden uitgetrokken voor ruimtelijke investeringen. Na 1998 moet, vergeleken met de huidige dekking, op jaarbasis zelfs vier à vijf miljard gulden extra ter beschikking komen. Dat schrijft de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO) in het advies *Kiezen voor kwaliteit, memorandum voor het kabinetsbeleid 1994-1998*. De Raad is van mening dat ons land aangepast moet worden om te kunnen blijven concurreren met het buitenland, om het bedrijfsklimaat te verbeteren en om de snelle bevolkingsgroei op te vangen. De uitvoering van de 'grote nota's', zoals de Vinex en het NMP-2, moet veilig worden gesteld door onder andere extra geld voor bodemsanering voor woningbouwlocaties. De RARO meent tevens dat er géén nieuwe nota over de ruimtelijke ordening moet komen, maar wel een praktische aanvulling met extra bouwlocaties, met name in groeikernen en aan bestaande spoorlijnen. De besluitvorming moet volgens de Raad worden verbeterd door een wettelijk verplichte bundeling van procedures voor de uitvoering van grote projecten (zoals bij de Tracé-wet).

Het advies is verkrijgbaar bij het secretariaat van de RARO, tel. 070-339 10 61

MAUPOLEUM

De kans is groot dat op de plek waar tot voor kort in de Jodenbreestraat in Amsterdam het *Maupoleum* (voormalige faculteit Sociale Geografie van de UvA en 'het lelijkste gebouw van Nederland') stond, wederom een 'zwaar en amorf gebouw' wordt gerealiseerd. Dat zegt de voorzitter van de welstandscommissie H. Bosch. Het plan voor de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) is inmiddels goedgekeurd, maar het ontwerp voor het gebouw waar winkels en kantoren (waaronder de dienst Ruimtelijke Ordening) moeten komen, tussen de Nieuwe

Uilenburgerstraat en het Mr. Visserplein, stuit op bezwaren. "Het is allemaal te veel op elkaar geprint en de gevel heeft een ongestructureerde samenhang. Daardoor krijg je net zo'n saaie situatie als het was", aldus Bosch. Inmiddels voert de welstandscommissie overleg met architect Teun Koolhaas om het ontwerp bij te schaven, maar Bosch vreest dat dit hooguit tot enkele kleine verbeteringen zal leiden.

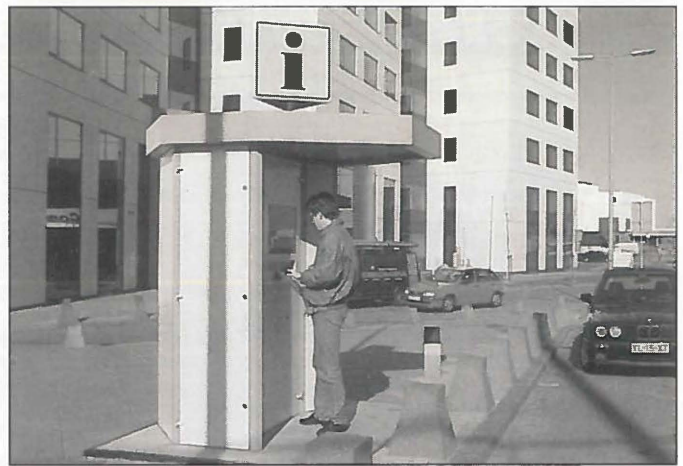
VINEX-LOCATIES

De Vinex-woningbouwlocaties staan in het middelpunt van de belangstelling. De discussie richt zich op de invulling van de buitenstedelijke woningbouwlocaties, maar de grootste zorg is misschien wel de dreigende eenvormigheid. Op het congres *Kwaliteit van Vinex-locaties*, dat op 28 september in Amsterdam wordt georganiseerd door het Nederlands Studie Centrum (NSC), staat de vraag centraal hoe vorm kan worden gegeven aan de kwalitatieve doelstellingen van het Vinex-beleid. Tijdens het congres komen allerlei hiermee verband houdende thema's aan de orde, zoals de differentiatie en identiteit van de huidige ontwerpen voor de Vinex-locaties en nieuwe methodieken voor inrichting van de openbare ruimte. Op vier parallelle sessies wordt aan hand van case-studies ingegaan op de vraag of het landschap dan wel de architectuur de kwalitatieve drager van de Vinex-locaties moet zijn. De dag wordt afgesloten met een debat over de marketing van Vinex-locaties. Deelname aan het congres kost f 795,- (excl. BTW).

Meer informatie bij het NSC, tel. 010-434 99 66

MILIEUTOETSEN

De inrichting van een gebied heeft grote invloed op de milieukwaliteit, omgekeerd stellen milieumaatregelen en -normen ook beperkingen aan de inrichting. Omdat de uitvoering van deze twee beleidsgebieden plaats vindt op gemeentelijk niveau, zal de afstemming vooral op dat niveau plaatsvinden. Net als een

Een (geografisch) informatiesysteem langs de weg.
(Bron: Teleport Data)

aantal andere gemeenten, heeft de gemeente Amsterdam de eerste stappen gezet om de invloed van nieuwe bestemmingen van een gebied op de milieukwaliteit te evalueren. In opdracht van het Milieucentrum Amsterdam is student milieuplanologie N. Heijdenrijk van de Universiteit van Amsterdam, na bemiddeling door de Wetenschapswinkel, een onderzoek gestart naar deze *milieutoetsen* op bestemmingplannen. In het onderzoek worden de verschillende methodes geïnventariseerd, vergeleken en beoordeeld. Belangrijke vragen in het onderzoek zijn de ruimtelijke schaal waarop de milieutoets wordt uitgevoerd, de plaats in de ruimtelijke planvorming en de 'hardheid' en inhoud van de toets. De resultaten van het onderzoek worden binnenkort verwacht.

Meer informatie via de Wetenschapswinkel in Amsterdam, tel. 020-525 55 10 (Wouter Heinen)

WEGWIJZER

In het Teleportgebied rond station Sloterdijk in Amsterdam-West staat de eerste elektronische bewegwijzering in Nederland. De informatiezuil wijst bezoekers eenvoudig en snel de weg en geeft hen zelfs een routekaartje mee met de kortste route naar het reisdoel. De realisatie van het informatiesysteem is mogelijk gemaakt door een eenmalige bijdrage van de gemeente en financiële bijdragen van het rond Teleport gevestigde bedrijfsleven. Komend jaar zullen hier nog twee van deze speciale zuilen worden geplaatst.

WONEN OP MAAT

De laatste decennia is in Nederland een enorme verscheidenheid in huishoudtypen ontstaan. Tegelijkertijd zijn ook de woonvoorkeuren sterk geïndividualiseerd, zodat niet meer gesproken kan worden van eenvormige woonwensen van traditionele gezinshuishoudens. In het driedelige boek *Wonen op maat* wordt verslag gedaan van een onderzoek naar de woonwensen van huishoudens en de daarin te verwachten ontwikkelingen. Deel 1 gaat in op de theoretische achter-

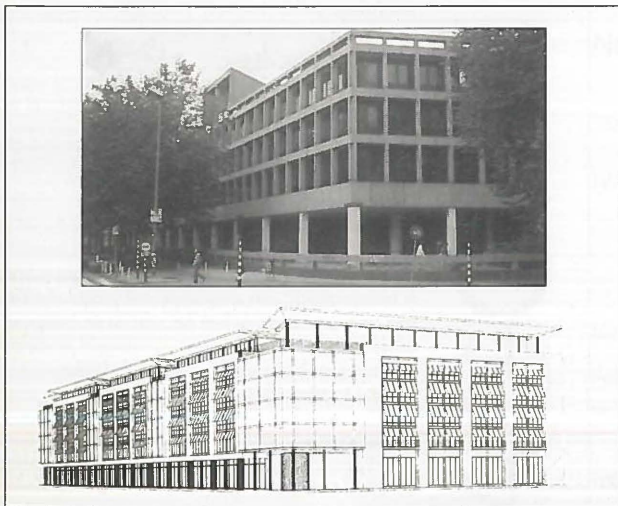
gronden van het onderzoek, deel 2 geeft een gedetailleerde beschrijving van de onderzoeksgebieden. Deel 3, waarin verslag wordt gedaan van de telefonische enquête onder ruim 7700 huishoudens, is het eigenlijke hoofdrapport. De drie delen zijn afzonderlijk te bestellen (resp. f 14,95, f 14,95 en f 24,95). Het onderzoek werd in opdracht van de Nationale Woningraad (NWR) uitgevoerd door H. Floor, R. van Kempen en F.M. Dieleman van de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen van de Universiteit Utrecht.

Meer informatie/te bestellen bij de faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, t.a.v. vakgroep G&P (R. de Niet), Postbus 80115, 3508 TC Utrecht, tel. 030-531 399

WOONMILIEU

De omslag in de stedelijke politiek halverwege de jaren '80 ging gepaard met een opmerkelijke opleving van het begrip woonmilieu. De term wordt in elke nota gebruikt en is niet meer weg te denken uit uiteenlopende planningspraktijken: van de aanpak van wijkbeheer tot de strategische concurrentieslag tussen steden. Maar wat gaat er precies schuil achter het begrip woonmilieu, aan welke dimensies van de stedelijke ruimte wordt daarbij gedacht en welke betekenis wordt aan de componenten van het woonmilieu gegeven? Het boek *Het woonmilieu op begrip gebracht* (nummer 27 in de reeks 'Bouwstenen' van de Technische Universiteit Eindhoven) van Jaap Ketelaar, bevat een spannende speurtocht naar de betekenis van het begrip. De tocht voert langs uiteenlopende posities in de Nederlandse wetenschappelijke discussie en biedt een vrijwel compleet overzicht van de opvattingen die de afgelopen jaren voor het voetlicht zijn gebracht. Het boek werd eerder dit jaar gepresenteerd op de studiedag 'Woonmilieu als planningscategorie'.

Te bestellen bij de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Eindhoven, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, of via tel. 040-472 293; ISBN 90-6814-530-4, prijs f 17,50

Oud en nieuw: 'Net zo saai'. (Foto: Ed Slotboom)